

ÚSTAV PRÁVA A PRÁVNÍ VĚDY

Institutio iuris et iurisprudentiae

Zapsaný jako vědecká instituce v rejstříku obecně prospěšných společností vedeném
Městským soudem v Praze v oddíle O 358, IČ: 27200248

Stanovisko Ústavu práva a právní vědy

MK/upav_prk_/2007/14

Právní náleží

ve věci

Stanovisko k platnosti smlouvy o prodeji části podniku

I. Východisko stanoviska

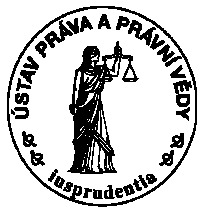
Ústav práva a právní vědy obdržel dne 22.8.2007 žádost o stanovisko k formálním a hmotněprávním náležitostem smlouvy o převodu podniku podle právního řádu platného a účinného k 31.12.2005. Součástí žádosti o stanovisko je kopie **smlouvy o prodeji části podniku ze dne 30.12.2005**, k zaujetí stanoviska o její platnosti z hlediska shora uvedených náležitostí smluv o prodeji podniku. Zároveň obdržel Ústav práva a právní vědy koncept žaloby o určení neplatnosti smlouvy o převodu části podniku ze dne 31.12.2005, vypracované dne 18.6.2007.

II. Právní úprava

Vzhledem k datu uzavření smlouvy o prodeji části podniku ze dne 30.12.2005 a její účinnosti k 31.12.2005 je nutné uchopit zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném do 31.12.2005 neboť již od 1.1.2006 byla účinná jeho novelizace (dále jen „Obchodní zákoník“ či „ObchZ“).

Obchodní zákoník upravuje pojem podniku v ust. § 5, podnikem se podle uvedeného ustanovení rozumí soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem k své povaze mají tomuto účelu sloužit.

Podnik je *ex lege* věc hromadná (*universitas rerum*). Na jeho právní poměry se použijí ustanovení o věcech v právním smyslu. Tím není dotčena působnost zvláštních právních

ÚSTAV PRÁVA A PRÁVNÍ VĚDY

Institutio iuris et iurisprudentiae

Zapsaný jako vědecká instituce v rejstříku obecně prospěšných společností vedeném
Městským soudem v Praze v oddíle O 358, IČ: 27200248

předpisů vztahujících se k nemovitým věcem, předmětům průmyslového a jiného duševního vlastnictví, motorovým vozidlům apod., pokud jsou součástí podniku.

Podnik není chápán jako subjekt obchodněprávních vztahů, ale jako jejich objekt. Přitom je nově charakterizován jako *hromadná věc*, jak bylo poznamenáno výše. Občanský ani obchodní zákoník pojem věci ani pojem hromadné věci nedefinují.

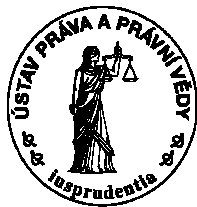
Základní charakteristika podniku záleží v tom, že je to určitý celek podnikání, podnikatelské činnosti. Jde proto o organizovaný celek za účelem dosahování zisku. Vzhledem k tomu nemá povahu podniku určitý celek organizovaný za jiným účelem než dosahování zisku. Jednotlivé složky podniku buď slouží podnikání nebo alespoň vzhledem k své povaze tomuto účelu sloužit mají.

Druhým pojmovým znakem podniku je to, že jeho jednotlivé složky patří podnikateli. Tento vztah podnikatele může vyplývat především z vlastnického práva, popřípadě u státního podniku z oprávnění s majetkem státu hospodařit. U ostatních složek musí být podnikatel osobou přímo oprávněnou (např. věřitelem pohledávky, vlastníkem ochranné známky).

Hmotnou složkou podniku představují budovy, stroje, materiál a jiné věci. Osobní složka záleží především v úrovni podnikatele, řídicích pracovníků a ve struktuře, kvalitaci a zkušenostech zaměstnanců, jakož i jiných osob podílejících se na podnikání. Nehmotná složka je tvořena právy a jinými majetkovými hodnotami. Jde zejména o pohledávky, obchodní firmu, obchodní tajemství, klientelu, ochrannou známku, průmyslový vzor, umístění podniku, prodejnost výrobků. Hodnota podniku je určena jako souhrn ohodnocení všech jeho složek.

Od pojetí podniku ve smyslu tohoto ustanovení je třeba odlišovat státní podnik podle zák. č. 77/1997 Sb., o státním podniku. Státní podnik představuje formou podnikání právnickou osobou zřízenou státem a provozující podnikatelskou činnost s majetkem státu svým jménem na vlastní účet. Jde tedy o druh právnické osoby. Obchodněprávní terminologií řečeno je státní podnik *subjektem* obchodněprávních vztahů, zatímco podnik ve výše uvedeném smyslu je jejich *objektem* (předmětem).

Znění ustanovení § 5 ObchZ nedává podle některých názorů jednoznačnou odpověď na otázku, zda jeden podnikatel může mít i více podniků (srov. Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol. Obchodní zákoník. Komentář. 11. vydání. Praha: C.H.Beck, 2006, 737 s.). Z hledisek praxe však zřejmě nejde o problém příliš významný. Řešení je poměrně jednoduché vzhledem k tomu, že předmětem prodeje nebo nájmu může být nejen podnik jako celek, ale také jeho část, pokud tvoří samostatnou organizační složku (§ 487). I když ustanovení § 4b ZKV vychází z názoru, že podnikatel může mít více podniků, kloníme se k závěru, že taková legislativní úprava je chybná, neboť podnik – jakožto veškerý majetek podnikatele – může být jen jeden. Jiná interpretace je ostatně těžko představitelná, neboť si lze jen stěží představit více „veškerých majetkových hodnot“ jednoho podnikatele. Pokud podnik představuje veškerý majetek ve smyslu ust. § 5 ObchZ, nemůže být z logiky věci těchto „více veškerých majetků“ více. Tomuto závěru svědčí i pojetí, podle kterého je podnik považován za *věc hromadnou* (ust. § 5 odst. 2 ObchZ).

ÚSTAV PRÁVA A PRÁVNÍ VĚDY

Institutio iuris et iurisprudentiae

Zapsaný jako vědecká instituce v rejstříku obecně prospěšných společností vedeném
Městským soudem v Praze v oddíle O 358, IČ: 27200248

Novela obchodního zákoníku provedená zákonem č. 370/2000 sb. doplnila toto ustanovení o odstavce 2, který prohlašuje podnik za *věc hromadnou*. Podle důvodové zprávy se tím řeší sporná otázka, zda existuje vlastnické právo k podniku, a to ve prospěch názoru, že „*Podnik patří podnikateli vlastnickým právem, které požívá ústavněprávní ochrany*“ (důvodová zpráva). Druhá věta odstavce 2 se jeví jako poněkud nadbytečná, neboť její obsah vyplývá již z věty první, podle níž je podnik věcí. Pro podnik jako věc hromadnou je charakteristické, že se skládá ze *samostatných věcí*, že je tvořen nejen věcmi, ale *i dalšími složkami podnikání* a změna jeho obsahu týkající se určité složky nemá vliv na jeho existenci.

Podle třetí věty odstavce 2 mají jednotlivé složky tvořící součást podniku (věci, pohledávky, předměty průmyslového a jiného duševního vlastnictví apod.) ve větším či menším rozsahu svůj *vlastní právní režim*.

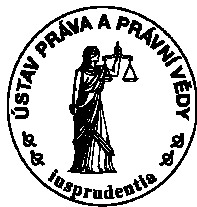
Projevuje se to kromě jiného také v úpravě smlouvy o prodeji podniku, podle níž se prodávající zavazuje převést na kupujícího vlastnické právo k podniku (§ 476 odst. 1 ObchZ), ale současně je samostatně upraven přechod pohledávek a závazků (§ 477 ObchZ), přechod práv vyplývajících z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví (§ 479 ObchZ), přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů (§ 480 ObchZ), přechod vlastnického práva k věcem movitým a nemovitým (§ 483 odst. 3 ObchZ). Obdobně to platí i o smlouvě o nájmu podniku (§ 488e odst. 2 ObchZ, § 488g ObchZ).

S podnikem počítá také úprava zjištění konkursní podstaty a jejího zpeněžení v konkursním řízení (zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, a nove zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, který nabude účinnosti 01. 01. 2008). Pokud jde o zástavní právo k podniku, podle znění § 153 odst. 1 ObčZ účinného od 1. ledna 2002 může být podnik zástavou (nikoliv však část podniku, třebaže představuje samostatnou organizační složku). Byl zrušen dřívější odstavce 2 tohoto ustanovení, který určoval, že podnik lze zastavit za podmínek stanovených zvláštním zákonem (ten však nebyl přijat). Pro zastavení podniku nyní platí obecná úprava v občanském zákoníku. Z ní vyplývá, že zástavní smlouva musí být sepsána ve formě notářského zápisu (§ 156 odst. 3 ObčZ).

Vznik zástavního práva k podniku jako hromadné věci na základě smlouvy je podmíněn zápisem do Rejstříku zástav vedeného Notářskou komorou České republiky (§ 158 odst. 1 ObčZ.). Zpeněžení podniku na základě zástavního práva lze na návrh zástavního věřitele provést ve veřejné dražbě (zák. č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách) nebo soudním prodejem postupem podle občanského soudního řádu (§ 338f a 338zr OSŘ). Podnik může být také předmětem vkladu do obchodní společnosti (§59 odst. 1 a 5), smlouvy o koupi najaté věci (§489), smlouvy o výpůjčce (§ 659 ObčZ), popřípadě i jiných smluv, a také předmětem dědění.

Tolik tedy k legálnímu vymezení podniku jako zcizitelného předmětu obchodněprávních vztahů.

Převod podniku jako typovou smlouvu upravuje obchodní zákoník v hlavě II., díle třetím, a to ust. §§ 476-488a ObchZ. Podle ust. § 487 ObchZ se ustanovení §§ 477-486 ObchZ vztahují i na smlouvu o prodeji té části podniku, která tvoří *samostatnou organizační složku*. Ve vztahu k uvedené problematice je zásadní právní věta z rozsudku **Nejvyššího soudu České**

ÚSTAV PRÁVA A PRÁVNÍ VĚDY

Institutio iuris et iurisprudentiae

Zapsaný jako vědecká instituce v rejstříku obecně prospěšných společností vedeném
Městským soudem v Praze v oddíle O 358, IČ: 27200248

republiky č.j. 33 Cdo 1199/98-124, jež je uchopitelná jako vymezení pojmu samostatné organizační složky:

„Za samostatnou organizační složku lze pokládat takovou součást podniku, u níž je vedeno samostatně (odděleně) účetnictví, týkající se této organizační složky, z něhož především vyplývá, které věci, jiná práva, popř. jiné majetkové hodnoty slouží k provozování této části podniku (samostatné organizační složky), a vymezuje tím předmět smlouvy o prodeji části podniku.“

V uvedeném smyslu bude proto samostatnou organizační složkou podniku zejména odštěpný závod, popř. jiná organizační složka, která se zapisuje do obchodního rejstříku. Předmětem smlouvy mohou však být i jiné organizační složky podniku, které se nezapisují do obchodního rejstříku a které mohou být různě nazvány, např. závod, provoz apod. Podmínkou však je, aby se jednalo o složku samostatnou ve výše uvedeném smyslu, přičemž se nemusí jednat o složku oprávněnou svým vedoucím jednat navenek ve věcech jí se týkajících, jako je tomu v případě odštěpného závodu.“

Krom těchto ustanovení je nutno zohlednit ust. § 67a ObZ, které stanovuje, že pro dispozici s podnikem společností nebo jeho částí nebo na jinou dispozici se jměním společností nebo jeho částí, která je obdobná fúzi nebo rozdělení, ale nezrušuje se při ní společnost, s jejímž podnikem, částí podniku, jměním či částí jmění se disponuje, **se použijí přiměřeně ustanovení tohoto zákona o fúzi nebo rozdělení.**

Je zřejmé, že tato právní norma míří mj. právě na prodej podniku resp. části podniku.

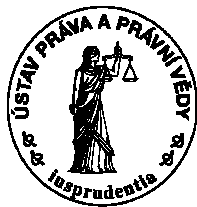
Z procesu harmonizace právního řádu České republiky s právními předpisy Evropského společenství vplynulo, že původní prameny právní úpravy v oblasti fúzí nebo rozdělení v obsažené v obchodním zákoníku je nutno hledat v Třetí směrnici rady č. 78/855/EHS, ze dne 9. října 1978, založené na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy, o fúzích akciových společností. Dále v šesté směrnici rady ze dne 17. prosince 1982, č. 82/891/EHS, založené na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy, o rozdělení akciových společností

Obecnou úpravu fúzí nalezneme v ust. § 69a ObZ s tím, že pro společnosti s ručením omezeným je pouze zvláštní úprava v několika jednotlivostech v §§ 153a až 153e ObZ a v celém zbývajícím rozsahu odkazující na zvláštní úpravu fúze akciových společností, kterou nalezneme v ust. §§ 220a až 220o ObZ.

Právní úpravu pro rozdělení nalezneme v ust. § 69c ObZ s tím, že rovněž pro všechny obchodní společnosti se aplikuje zvláštní úprava vymezená v části věnované příslušné společnosti. Vzhledem k tomu, že ust. § 69c předpokládá, že rozdělením rozdělovaná společnost zaniká, tak tato úprava bude přiměřeně, užitá pouze podpůrně (subsidiárně), neboť v případě prodeje části podniku se nejedná o zánik společnosti.

III. Formálně-procesní předpoklady platnosti

Pro smlouvu o prodeji podniku i jeho částí je *ex lege* obligatorní *písemná forma*. Otázkou interpretace je povinná forma notářského zápisu, která je předpokládána ust. § 220a pro smlouvu o fúzi. Vzhledem k pouze obdobné aplikaci právní úpravy fúzí pro prodej podniku

ÚSTAV PRÁVA A PRÁVNÍ VĚDY

Institutio iuris et iurisprudentiae

Zapsaný jako vědecká instituce v rejstříku obecně prospěšných společností vedeném
Městským soudem v Praze v oddíle O 358, IČ: 27200248

resp. jeho části lze předpokládat, že bude aplikován předpoklad, že zákon tuto formu explicitně u prodeje podniku nevyžaduje.

Při extenzivním výkladu obdobné aplikace úpravy fúze u akciových společností bychom dospěli k závěru, že je povinností vypracovat návrh smlouvy o fúzi, který musí schválit valné hromady zúčastněných společností. Rovněž další náležitosti stanovené pro smlouvu o fúzi bude nutno pečlivě zvažovat, zda-li jsou aplikovatelné a lze-li je klást jako nároky a podmínky pro smlouvu o prodeji podniku nebo jeho části. Právní úprava smlouvy o prodeji podniku, tedy jako smlouvy samotné, je natolik široce zákonodárcem uchopena, že to lze jen v odůvodnitelných případech.

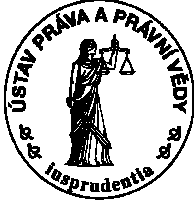
Z podstatných formálních náležitostí je nutno upozornit na povinnost prodávajícího dle ust. § 488 odst. 1 ObZ. ukládající povinnost prodávajícímu, který je zapsaný v obchodním rejstříku, že navrhne provedení zápisu o prodeji podniku nebo jeho části v obchodním rejstříku.

Velmi náročnou otázkou pro aplikační praxi, a to zejména judikativu, je posouzení zda-li ustanovení o fúzi bude interpretováno obdobně do té míry, že pro prodej podniku bude nezbytné vypracování znaleckého posudku pro převáděný podnik a zda-li bude nezbytné kvalifikované rozhodnutí statutárního orgánu včetně dozorčí rady. Odhlédnuto od řešení zda-li se jedná o čistě procesní předpoklady nebo i požadavky hmotně právní, je zřejmé že v každém jednotlivém případě bude nutno posoudit jak intenzivní dopad může mít prodej části nebo celého podniku, a to pro společníky resp. akcionáře společnosti prodávajícího i kupujícího (viz zejména úprava v §§ 220a, 220b a násl.). Kritériem by mělo být zejména zohlednění východisek právní úpravy obsažené např. v šesté směrnici o rozdělení akciových společností tj. např. zajištění přiměřené a co nejobektivnější informovanosti akcionářů společností účastnících se rozdělení a zajištění přiměřené ochrany jejich práv.

IV. Hmotně právní předpoklady platnosti

Základním předpokladem (essentialia negotii) smlouvy o prodeji podniku je závazek prodávajícího odevzdat kupujícímu podnik a převést na něj vlastnické právo k podniku a závazek kupujícího k převzetí závazků prodávajícího souvisejících s podnikem a zaplatit za podnik kupní cenu.

V dalších ustanoveních zákonodárce stanovuje, že *na kupujícího přechází veškerá práva a závazky, na které se prodej vztahuje.* V souladu s doktrinní literaturou a judikaturou nutno konstatovat, že: *„Při převodu podniku v majetku státu na jiné osoby podle zák. č. 92/1991 Sb. dochází vždy zároveň s prodejem podniku také k přechodu práv a povinností ze závazkových vztahů na nové nabyvatele, a to v celém rozsahu. Je-li takto převáděna pouze část podniku, dojde k přechodu práv a povinností z těch závazkových vztahů, které se části podniku týkaly, které souvisely s hospodářskou činností této části podniku.“*, viz PP 4/1977, Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol. Obchodní zákoník. Komentář. 11. vydání. Praha: C.H.Beck, 2006, s. 1191. Zvláštní úprava se týká přechodu průmyslových práv a práv z duševního vlastnictví. Zákonná úprava obsahuje řadu ustanovení s hmotně právním dopadem na prodávajícího a kupujícího, avšak bez souvztažnosti s pojednávanou problematikou.

ÚSTAV PRÁVA A PRÁVNÍ VĚDY

Institutio Iuris et Iurisprudentiae

Zapsaný jako vědecká instituce v rejstříku obecně prospěšných společností vedeném
Městským soudem v Praze v oddíle O 358, IČ: 27200248

V. Smlouva o prodeji části podniku ze dne 30.12.2005

Předmětná smlouva ze dne 30.12.2005 je po formální stránce označena jako Smlouva o prodeji části podniku. Předpokládaná písemná forma je splněna. Po rubrice obsahující označení účastníků smlouvy následuje deklarace prodávajícího, formálně nesprávně označeného jako „obchodní firma“. Nicméně prodávající prohlašuje, že předmětem smlouvy je jeho středisko 1007, které vykonává výlučně obchodní činnost přepravu zboží pro firmu METRANS /Danubia/, a.s.. Prodávající rovněž prohlašuje, že je výlučným vlastníkem hmotného i nehmotného majetku tohoto střediska s vnitropodnikovým názvem - Středisko 1007. Předmět prodeje mají tvořit věci a hodnoty uvedené v čl. III. až VI. smlouvy.

Článek III. pak obsahuje pod č. 1 výčet tahačů návěsů s tím, že pod č. 2 je výčet návěsů pro přepravu kontejnerů a pod č. 3 označení osobního automobilu přiděleného dispečerovi střediska a závěrem č. 4 vymezení vybavení kanceláře v areálu firmy METRANS, a.s.

Článek IV. vymezuje přechod nájemní smlouvy nebytových prostor a kopírovacího zařízení. Zároveň pod bodem č. 3 je ve smlouvě v rozporu s prohlášením prodávajícího v čl. I. uvedena skutečnost, že prodávající není vlastníkem tahačů návěsů z čl. III. bod č. 1, ale oprávněným nájemcem, který se zavazuje zajistit převod nájemních smluv ke dni podpisu smlouvy.

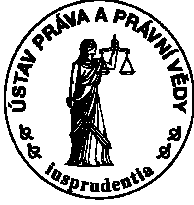
V čl. V. je vymezení přechodu práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů prodávajícího k zaměstnancům podniku.

V době vypracování tohoto stanoviska bylo zjištěno, že prodávající přes jeho povinnost stanovenou v ust. § 488 odst. 1 ObZ do dnešního dne nenavrhl provedení zápisu o prodeji části podniku do obchodního rejstříku. Prodávající zajistil převedení leasingových smluv na tahače návěsů až ke dni 1.2.2006.

VI. Závěr o platnosti Smlouvy o převodu části podniku

Posuzovaná smlouva má zjevně formální znaky Smlouvy o prodeji části podniku vyjádřené prostou písemnou formou v souladu se zákonem. Pokud bychom však vycházeli nejprve z předpokladu, že se jedná o smlouvu o prodeji podniku, byla by předmětem posouzení rovněž otázka, zda-li prodej výše specifikovaného „střediska“ jakožto části podniku prodávajícího nenabývá takové intenzity, že je nutné přiměřeně užít úpravu o fúzích a rozdělení v tom rozsahu, že je v rámci prodej části podniku nezbytné pro perfekci smluvního převodu např. vypracovat znalecký odhad zcizované části podniku a rovněž záměr prodeje zachycený ve smlouvě o prodeji podniku schválit představenstvem, dozorčí radou a rovněž valnou hromadou každé ze společností.

Pokud v tomto případě vyjdeme z toho, že se skutečně jednalo o prodej části podniku, tak v souladu ústavně konformním výkladem je zřejmé, že případný prodej samostatného střediska společnosti představuje zásadní zásah do ekonomického života obchodní korporace, která se v podstatě na základě rozhodnutí předsedy představenstva dobrovolně umenšuje o část svého podniku. Nejen pro právní ochranu akcionářů, ale i pro udržení obecné zásady právní jistoty je více než vhodné aplikovat přiměřeně ustanovení o fúzi a rozdělení a požadovat po prodávajícím postup souladný s *principem výkonu funkce péče řádného hospodáře* zahrnující vypracování znaleckého posudku, informování prostřednictvím vložení do sbírky listin

ÚSTAV PRÁVA A PRÁVNÍ VĚDY

Institutio iuris et iurisprudentiae

Zapsaný jako vědecká instituce v rejstříku obecně prospěšných společností vedeném
Městským soudem v Praze v oddíle O 358, IČ: 27200248

obchodního rejstříku a hlavně schválení prodeje části podniku nejen statutárním orgánem, ale i valnou hromadou.

Vzhledem k tomu, že v tomto případě nedošlo v zásadě k naplnění žádné ze shora uvedených a přiměřeně aplikovaných povinností, je důvodné považovat prodej části podniku za neúčinný.

Neoddělitelně je nutno posoudit skutečnost existence několika rozporů ve smlouvě, kde např. prodávající v čl. I. prohlašuje, že je „Výlučným vlastníkem hmotného majetku vnitropodnikového střediska č. 1007“; z ust. čl. IV. odst. 3 téže smlouvy však naopak vyplývá, že u tahačů návěsů specifikovaných v čl. III. odst. 1 posuzované smlouvy není prodávající vlastníkem, ale pouze nájemcem.

Obchodní zákoník pro posouzení obecných náležitostí právních úkonů odkazuje na občanský zákoník, který se s touto situací vypořádává v ust. § 37 odst. 1 ObčZ. ze kterého vyplývá, že „Právní úkon, který je neurčitý je neplatný“. Za prvek neurčitosti určitého právního úkonu (typicky smlouvy jako dvoustranného právního úkonu) lze zjevně považovat skutečnost dvou protichůdných informací v projevu vůle prodávajícího, a to na jedné straně převést vlastnické právo a přitom souběžně zajistit převod nájemního vztahu na týž předmět jako u převodu vlastnického práva. Tato, ve svém důsledku nezhoditelná neurčitost projevu vůle, je sam o sobě podle názoru Ústavu způsobit neplatnost právního úkonu.

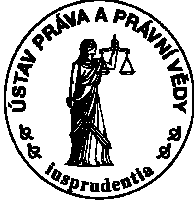
Důsledkem shora uvedeného nazření smlouvy o prodeji části podniku bude nutnost posuzovat faktické plnění a úmysl účastníků smluvního vztahu. Vzhledem k tomu, že se jedná o několik dílčích obchodních plnění, tak lze dovodit z úmyslu stran uzavřít několik kupních smluv a smluv o právním nástupnictví. Případně se jedná o innominátní smlouvu o převodu aktiv.

VII. Obligatoční souhlas valné hromady společnosti

Nad rámec přímo posuzované problematiky převodu části podniku nelze opomenout zákonodárcem stanovenou povinnost v ust. § 193 odst. 2 ObchZ stanovující, že „K uzavření smlouvy, na jejímž základě má společnost nabýt nebo zcizit majetek, přesahuje-li hodnota nabývaného nebo zcizovaného majetku v průběhu jednoho účetního období jednu třetinu vlastního kapitálu vyplývajícího z poslední řádné účetní závěrky nebo z konsolidované účetní závěrky, sestavuje-li společnost konsolidovanou účetní závěrku, se vyžaduje souhlas dozorčí rady“. Uvedené ustanovení obchodního zákoníku je kogentní povahy.

S ohledem na dikce shora uvedené normativní věty tak nelze vyloučit, že smlouva o převodu části podniku může v závislosti na hodnotě zcizovaného majetku, tj. představuje-li jeho hodnota alespoň 1/3 vlastního kapitálu společnosti vyplývajícího z poslední účetní závěrky, spadat pod režim § 193 odst. 2 ObchZ.

Nastane-li shora uvedený předpoklad a nebude-li souhlas dozorčí rady se zcizením majetku udělen, je nasnadě považovat smlouvu v rozporu s ust. § 193 odst. 2 ObchZ za **neplatnou**. Proti tomu sice stojí menšinové názory tvrdící, že absence souhlasu je pouze překročení jednatelského oprávnění s dopadem primárně dovnitř společnosti, ale tyto nelze považovat za správný logický výklad neboť: „...povinnost schválení smlouvy podle odstavce 2 vyplývá přímo ze zákona a toto ustanovení je třeba vzhledem k jeho povaze považovat za ustanovení

ÚSTAV PRÁVA A PRÁVNÍ VĚDY

Institutio iuris et iurisprudentiae

Zapsaný jako vědecká instituce v rejstříku obecně prospěšných společností vedeném
Městským soudem v Praze v oddíle O 358, IČ: 27200248

kogentní. Nejde tedy o případ stanovený v § 13 odst. 5, § 191 odst. 2 a dle § 194 odst. 4. Ke stejnému závěru se lze, podle našeho názoru, dopracovat i teleologickým výkladem uvedeného ustanovení, neboť jeho účelem je nepochybně hájit společnost a společníky před nekalým jednáním přestavenstva, kterýžto účel by bez dopadů nedostatku souhlasu na právní účinky smlouvy rozhodně nebyl naplněn.“ Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol. Obchodní zákoník. Komentář. 11. vydání. Praha: C.H.Beck, 2006, 737 s.

VIII. Závěr

I. Z výše uvedených důvodů lze podle názoru Ústavu konstatovat, že smlouva o převodu části podniku je neplatná z důvodu neurčitosti právního úkonu prodávajícího spočívajícího v logickém rozporu při označení předmětu prodeje.

II. I kdyby se podařilo překlenout výkladem tento neurčitý právní úkon, tak nelze zhojit absenci obligatorních postupů při rozdělení a fúzi, které je nutno přiměřeně aplikovat, jako zejména souhlas valné hromady, statutárního orgánu, vypracování znaleckého posudku a v neposlední řadě naplnění publikační povinnosti zveřejněním v obchodním rejstříku.

III. Rovněž nelze vyloučit neplatnost pro absenci vyslovení souhlasu dozorčí rady se zcizením části podniku dle ust. § 193 odst. 2 ObchZ, a to v závislosti na rozsahu vlastního kapitálu prodávající společnosti ve srovnání s podílem prodáváných aktiv.

V Praze dne 23.08.2007

Zpracoval:

Mgr. Martin Kašpar

Lektoroval:

JUDr. Luděk Lisse, Ph.D.

Gramatická supervize:

Karolína Mudrová

© UPAV 2007